

127 . Șimleu Silvaniei | Județ: Sălaj | Punct: Observator | Anul: 1994

Anul: 1994

Cod RAN: 139893.01

Perioade: Preistorie, Protoistorie, Evul Mediu

Epoci: Hallstatt, La Tène, Evul Mediu

Tipuri sit: exploatare/carieră

Categorii sit: Domestic

Autori: Ioan Bejinariu, Horea Pop

Instituții: Muzeul Județean de Istorie și Artă, Zalău, Institutul de Arheologie și Istoria Artei, Cluj-Napoca

Cercetările arheologice de la Șimleul Silvaniei

Raport

III. "Observator"

Cunoscut în literatura istorică de specialitate, datorită descoperirii în anul 1964 a unui tezaur de monede de tip Dyrhachium-Apollonia, punctul "Observator" este amplasat pe platourile cele mai înalte ale Măgurii Șimleului, complex de dealuri situat la nord de orașul Șimleu-Silvaniei.

În urma unor recente cercetări de teren a fost identificată în acest punct, o fortificație hallstattiană de dimensiuni medii (10 ha) cu un plan adoptat configurației terenului, fortificație refolosită ulterior.

Lămurirea cronologiei amenajărilor amintite, cât și existența unui plan amplu de cercetare a așezărilor și fortificațiilor de pe Măgura Șimleului au condus la debutul unei cercetări de lungă durată în punctul "Observator".

În acest sens a fost trasată o magistrală S1 orientată S-N cu L=120 m., l=2 m. care secționează mai multe refolosiri ale fortificației hallstattiene situate în interiorul acesteia, metrul 1 fiind dispus în punctul cel mai înalt al sitului. S2, 10 x 2 m., orientată S-N a fost trasată paralel cu S1 la 2 m., est, în dreptul metrilor 17-27 cu scopul de a verifica o posibilă cisternă, deranjată ulterior de căutătorii de comori. S3 (27 x 1,5 m., orientată aproximativ E-V) a fost trasată în scopul verificării elementelor de fortificație în zona S-SV a amenajării hallstattiene.

Suprafața investigată a fost de 300 mp.

A. Fortificația și locuirea Hallstattiană

În urma săpăturilor arheologice din august 1994 au fost detectate dovezi de locuire din epoca bronzului și perioada hallstattiană. Ceramica de epoca bronzului a apărut doar în poziție secundară: fie în complexe hallstattiene sau de epocă Latène, fie în nivelarea dacică. Cea mai mare parte a ceramicii de epoca bronzului a fost descoperită în S2/94 și aparține culturii Wietenberg (faza III) și bronzului târziu (gr. Cenăluț ?). Alte materiale de epoca bronzului au apărut răzleț în S1. În S3/94 nu au apărut astfel de materiale.

Complexele hallstattiene au apărut în S1/94 (L1 între metrii 103,5-108 și G23 între metrii 119-120). L1 este de formă circulară, se adâncește în steril cu 0,65 metri de la nivelul antic de călcare. Locuința a fost cercetată parțial, diametrul măsurat pe fundul ei este de circa 3 m. În colțul NV al locuinței a fost descoperit un schelet uman orientat SE-NV și "așezat" pe fundul locuinței. Inventarul locuinței este compus din ceramică fragmentară (tipuri preponderente: vase-borcan de dimensiuni medii ornamentate cu brâu alveolar și străchini puțin adânci cu buza invazată), fragmente de greutăți pentru războiul de țesut, oase de animale, bucăți mari de chirpici cu urma lemnului pe care au fost lipite, o râșniță primitivă fragmentară, bucăți de zgură și un obiect de fier fără o destinație prea clară ca și datarea încă nesigură.

Groapa G23/94 (parțial săpată) s-a conturat la capătul secțiunii S1/94, la circa 0,45 m. de nivelul solului adâncindu-se până la 1,40 m. față de nivelul actual de călcare. Conține ceramică foarte fragmentară din

epoca bronzului (mai puțină) și Hallstatt (majoritară), chirpici, oase cu urme de ardere, cărbune.

Secțiunea S3/94 a urmărit verificarea elementelor de fortificație pe un sector din zona S-SV a platoului. Între metrii 0-7 au fost detectate elemente de fortificare compuse dintr-o palisadă și șanțul aferent ei. Între metrii 12-15 ai secțiunii respective situația este puțin neclară; există unele indicii pentru o altă linie de fortificație.

După prima campanie de săpături, concluziile nu pot fi trase fără asumarea unor serioase riscuri. Viitoarele săpături vor aduce probabil, argumente importante pentru datarea fortificației locuirii hallstattiene, cât și descoperirea unor complexe închise din epoca bronzului.

B. Fortificația și locuirea dacică.

Descoperirile de epocă dacică au apărut numai în S1 și S2. În această perioadă, ample amenajări au schimbat parțial configurația terenului în interiorul fortificației hallstattiene. Zona mai înaltă a acesteia a fost separată de restul printr-un șanț larg (7 m.) și adânc (4 m.) săpat în micașistul locului. Pe panta superioară situată în interiorul fortificației rezultate au fost surprinse două rânduri de palisade simple, una pe tălpi și alta cu stâlpi înfipti în rocă, dispuse la 13 m. una de cealaltă.

În interior, pe un platou lung de 90 m. și lat de cca. 50, în S1 au fost surprinse 22 gropi Latène D și o locuință de suprafață (L2).

Gropile (cu gura circulară cu diametre între 0,8-1,5 m. și adâncimi între 0,30-1,7 m.) se concentrează mai ales în zona din preajma fortificației la cca. 20 m. de aceasta (între 60-90).

Umplutura lor este diversă: ceramică puțină și fragmentară (G1, G2, G3, G5, G6, G7, G10, G11-16, G22), sau ceramică întregibilă (G4, G8, G9, G17, G18, G19, G20); resturi ale unor activități ce țin de prelucrarea metalelor: fier, bronz, argint (G17-19), oase arse (G19, G20), oase nearse (G7-9, G11, G14, G17, G18, G19, G20, G22) chirpici și lipitură de vatră aproape în toate complexele.

Dintre materialele speciale recoltate, se remarcă un fragment de brățară din sticlă mov (G8), doi denari republicani (109 și 85 a.Chr. în G8), o fibulă din bronz, o verigă din argint cu capetele înfășurate, aplici de la o centură (G18), fragmente de tablă din bronz - deșeuri (G17-19), o fructieră pictată întregibilă (G8-9).

Cercetările din acest an au demonstrat că punctul amintit a fost intens locuit și în Latène D. Aria în care au fost identificate complexele închise a fost și ea protejată de trei valuri de pământ cu șanț în față, dispuse la nord de zona investigată. Tocmai de aceea este necesară o prelungire a secțiunii S1 spre N în vederea investigării acestor elemente de fortificație. Este deosebit de interesant de urmărit amplasarea atelierului metalurgic de care țin gropile cu reziduuri specifice acestei activități (deșeuri de tablă din bronz, cenușă, zgură, creuzete, chirpici, cărbune etc.).

Cu siguranță, zona investigată poate fi identificată cu o mare acropolă a unor așezări civile situate la poalele Măgurii Șimleului.

Informații suplimentare online

[Raportul 86 din cronică.cimec.ro](http://raportul86.din.cronica.cimec.ro)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](http://localizare.pe.harta.foolosind.Mapserver.Cimec.ro)
